

ט.ט.

מדינת ישראל
הכנסת

פ ו ר ט ר ק ר ל סס' 50/ג

מישיבת ועדת הכספים, שהתקיימה ביום א', ב'
בחדר ב' תש"ד - 7.3.54, בטעה 16.15.

- בכירים: חברי הועדה: י. גורי - היו"ד
 ח. אריאב
 ש. בז'רנו
 י. בדר
 ש. דיין
 ט.א. גניחובסקי
 ק. לוז
 א. טטופ
 א. ציזלינג

- סוזמנים: מר ספיר - הטבה הכללית של האוצר
 ד"ר טנדלסון-הסטונה על הכנסות המדינה
 מר גפני - טבה המכס
 מר ספינק - טטעה האוצר
 מר בזק - מזכיר הועדה

1. סדר-היום: התקציב לשנת 1954/55 - אוטדן ההכנסה
 (הכנסות מקרנות תמורה, מלוות וגביות)

2. מטי עקיפין (טיוט הדיון).

היו"ר י. גורי: פותח את הישיבה.

אנו עוברים לדון בהכנסות
 מקרנות תמורה, מלוות וגביות.

(קורא סעיפי ההכנסה)

אני מבקש להציג מאלות.

י. בדר: לפי התקציב לשנת 1952/53
 נכנס לקרן התמורה של השילוט
 סכום של 8,911,096 ל"י; האוטדן של אשתדן היה 54,500,000
 ל"י וכעת אוטדיט סכום זה ב-72,000,000 ל"י; אני מבקש
 הסבר על אוטדיטיות זו בטיים לב למצב הפעטי של אשתדן.

אשר לקרן התמורה של ההענקה,
 אינני מבין מהו מצב ההענקה - כמה פעמים שילטו עד 31 ביוני,
 כי שלטת החדשים האחרונים שייכים לשנת התקציב הבאה.

(ג) מהי התוספת של קרן התמורה?
אנו שומעים על שיפורים טובים, מיליון או 2 מיליון ל"י,
היפה יתר הכסף, מה עשייתם אתם למעשה ומה עשייתם אתם באופן
פורמלי?

(ד) בסעיף "מלווה העצמאות"
קבעתם סכום של 45 מיליון ל"י; מה הסיכויים?

(ה) אמר לסעיף "גביות ע"מ
הלוואות (קרן) ורכוש מסלתי,
הייתי רוצה שתפרידו בין טובים אלה. בזמנו
היתה לי ייחוד עם סך קפולן על הטענה, על בעיית כספי
הפיתוח הפיתוח בתוך הלוואות. אז הסברתי לו איזשהו
רעיון, שאולי מינו בתוך לביצוע, שצריך מכספים אלה
ליצור קרן מיוחדת אשר כעבור מספר שנים תהיה רבולבינג
פאנד". יחזירו ושוב יסקיעו את הכספים, אבל לא יוסיפו
לקרן אלא סכומים באופן יחסי קטנים. אחרי כן ראיתי
שבכל זאת הגביות מתקציב הפיתוח הופיעו בשנים הקודמות
כולן בתוך הכנסות של התקציב הרגיל. כמין מני רוצה את
הסכום הזה בתקציב הפיתוח ולי יש רושם שזהו חידוש לטובה.

(ו) אמר לסכום של 6,000,000,
"סכום הפיתוח ומכירת בתי", אני מציע לפחוק אותו.
אני בקטנו בזמנו, ואני הייתי היוזם, לעשות פעולה בנוגע
למכירת בתי, אז דומני שה"כ דיין התנגד ואני טענתי
שאפשר "למרוץ" קצת כסף מן המסחר בעת האינפלציה, על
ידי מכירת בתי. (א. דיין: אני הייתי תמיד בעד זה)
אני חושב שהיום יש לזה סיכויים קטנים היות ואין כסף
בארץ, ואני חושב שצריך לוותר על סעיף זה.

(ז) בנוגע לסעיף "מלוות פנימיים"
מסודות ביטוח, פנסיה ותגמולים, אני מציע להבדיל בין
3 סעיפים אלה. חוץ מזה אני רוצה לקבל אינפורמציה על
כך, כי אני מאד מודאג מה סקוררים "ביטוח לאומי"
זה יהיה מלווה טובה וחדש. מה אני מצלב עוד שאלה בנוגע
לכספי הביטוח הלאומי - איך יסקיעו את הכסף הזה,
אין יבטיחו מערכו יהיה יציב?

א. ציזלינג:
אני מוכן לתכונן להיכנס כעת לויכוח,
מפני שזהו ויכוח ממשי, ונבט
זאת בהצעות. לתשובת לב היו"ר אני אומר, שאת הצעותי בסעיפי
ההכנסה של התקציב אגיש ביום ג'.

ברצוני לשאול שאלה ביחס למקדמה
למס הכנסה: מה פירוש הדבר ששורה זו בטארה ריקה, וגם מס
אשר קטור ב-15 מיליון ל"י...

מר סטיר: שאלתך טובה.

א. ציזלינג: (ב) האם תסנה אין החלפת סטרי
מקרקעין, ואיך זה קרה שאין

לפי הסדר סטרי מקרקעין?

(ג) האם התוכניות יהיו ליתר האוצר, ושהכריז עליהן, בקיר עם צורות טובות יל סלרות זהב גיבון קיימות כלל וכלל?

(ד) בני רוצה לדעת מיפה יהיה מקומם של הכספים הקודמים בגיבון; בני מבין חשבון נפרד, אבל החשבון צריך תמיד להתנהל בצורה יל הכנסה סטודנט, וההכנסה הסטודנט כחשבון סגור, כפי שיש לנו חשבונות סגורים של כל מיני מפעלים.

טר ספיר: מתחיל בשילוטיות.

בשנה הראשונה, וזה היה חשבון של שבתיים, אושרו כ-400 מיליון טרק. 400 מיליון טרק אלה כללו 150 מיליונים לדלק ו-250 מיליונים לסחורות אחרות. למרות שהכנסה נחתם ב-31.3.52, הגברנים שלמו על חשבון שנת התקציב 1952/53 9 מיליון ל"י, וטכום זה נכנס בחשבון השילוטיות של השנה הקודמת.

סה-96 מיליון דולר מגיעים לנו 64 מיליון ו-32 מיליון מתחלקים בין הסוכנות היהודית ובין הארגונים היהודיים העולמיים. הסוכנות מקבלת 18% ו-15% מקבלים הארגונים היהודיים. ד"ר יוספסל בודאי יגיע לידי הסכס מחלק ט-15% יחזור לארץ דרך הג'וינט או דרך הסוכנות. בקרן התורה מופיעים רק שני השליש שלנו. יש להניח שהסכום הסמלי יהיה יותר גדול ט-64 מיליונים, ימטברים ששתי שנות התקציב, אבל עד אשר העניק ימוטט יעבור זמן והיננו יודע כרגע את סוף החשבון. אבל הסכום של 64 מיליונים מורכב מהסכום של השנה הקודמת פלוס 54 מיליונים של השנה הנוכחית.

רק שלטום נחתם הסכס לפיו נקבעו סוגי הסחורות שאנו נקבל בעד 250 מיליון טרקים המתבטאים ב-60 מיליון דולר. ואלה סוגי הסחורות: דלק - 75 מיליון; ברזל ופלדה - 43 מיליון; תוצרת פלדה וברזל - 40 מיליון; תוצרת תעשייה חיסית - 47 מיליון; תוצרת חקלאית - 30 מיליון; מרותים והובלה - 15 מיליון. בנוגע לדלק בני יכול למיין, כי בשנה הקודמת היו משלמים חסלונטים חצי חדשים לפי חשבונות של "של" והפעם דרסנו שיטכניטן בבת אחת, בשני טועדים, שני תולומים בעד מחצית השנה. הט"כ הוא 250 מיליון טרק, כלומר 60 מיליון דולר, וט-60 מיליונים אלה אנו מקבלים עני שליט - 40 מיליון דולר המתבטאים ב-72 מיליון ל"י לפי טער של 1.000 הדולר.

בכסה ששחים אנו בגיע לידי הסכס שזו תהיה מקדמה לסניט הבאות, אבל אין אנו מכניסים סכומים אלה בתקציב. אנו קנינו כבר 4 מניות ובודאי נקנה עוד 2, וזה יתחלק לתשלומים ל-4 מניט בוספות. כן קנינו ציוד לרכבת בעד 5 מיליון דולר וחלק מהסכום הוא על חשבון השנים הבאות. חתמנו על הסכס בדבר יבוא 200 אלף טון פלדה, וטכום קנייה יתחלק על חשבון השנה הזו ועל חשבון התקציב של 250 מיליון הטרקים הנופיעים בתקציב של השנה הבאה.

ועדת הכספים - 7.3.54
התקציב לשנת 1954/55 - מוסדן ההכנסה (קרנות תמורה
טלוות וגביות) א.ט.

הכסף לארגונים ולטובות הוא
גם כן בטחורות?

מ.א. גניחובסקי:

יתכן שחלק לארגונים נצטרך
להחזיר בדולרים, אבל זה לא

מר ספיר:

שייך לתקציב.

אשר להענקה. עד עכשיו היו שתי
הענקות שלטות ועל הסליסיות אנו מנהלים טו"ט. ההענקה
הראשונה הסתכמה בסכום של 62 מיליון דולר ותמורתה -
בסכום של 30 מיליון ל"י. ברצוני לומר דבר שאינו לפרסום,
כתשובה לטענות שכל הכסף נטאך בקופת האמריקנים; בקופת
האמריקנים אין פרוטה, באותו יום שנכנס הכסף בבנק האומי
על חשבון מטותף של מר דניאל והאוצר, באותו יום אנו מקבלים
כהלוואה נגד בטחונות את הכסף הזר.

התמורה מההענקה הסנייה הסתכמה
בסכום של 59 מיליון ל"י, כלומר מסתי התמורות קבלנו
סכום של 90 מיליון ל"י.

קרן התמורה של ההענקה טופיעה
בשנה זו ב-10 חודשים וגיימים הקרובים נפרטם את הדו"ח
על הסכום של 39,737,000 ל"י ו-7,205,000 ל"י מתקבולים
סיוחדים, שני סכומים הסתכמה ב-47 מיליון ל"י.
באופן פורמלי הם שיחררו במשך 8 החודשים הראשונים
12 מיליון ל"י ובמשך 8 החודשים הבאים עוד 43 מיליון
ל"י, כלומר שוחררו פורמלית ביחד 55 מיליון ל"י.

כעת קבענו פרינציפלים אחרים,
לפיהם אנו נשחרר פורמלית 6 - 5 מיליון ל"י לחדש. מכל
מקום מבחינה טעשית הכסף אינו בידם.

בתקציב שאנו דנים בו כרגע טופיעה
התמורה מהענקה ג', ואם קבלנו עד היום סכום סקרן התמורה
על חשבון הענקה ג', 18 או 20 מיליון ל"י, טדי פעם בפעם
אנו טוסרים בוועדת הכספים ובכנסת טיש לנו חובות שונים
וגרעונות, כ-90 - 100 מיליון ל"י, וזה נקרא אקטיב ופסיב.
נצד הפסיב הופיע, לדוגמה, לסוף דצמבר סכום של 26 מיליון
ל"י שאנו חייבים לאמריקנים. אחד הניטויים שאיננו מפורסמים
זאת הוא, אי-בעימות כלפני האמריקנים, כי בכסף שלהם אנו
מטמטשים לסם סימון ביביים של גרעונות - גרעון של הסובסידיה
למזרכי טזון, 50 מיליון ל"י, ויתר החשבונות הטוטטפים.

טבין לקחתם אותם 38 מיליון ל"י
אשר נתתם לבנקים בתור פקדונות.

י. נדר:

על טנת שהבנקים יתנו הלוואות?

אני חושב שהסכום הוא יותר קטן.
חלק של תקציב זה יתוו אנו טבצעים
דרך בנקים - בנק החקלאות, הבנק האיפוטטקאי, בנק האומי,
אוצר לתעשייה, בנק הפועלים - ואלה סכוטים שבחלקם טופיעים
בבנקים, ויש קצת פקדונות שאנו נותנים. לדוגמה: עטינו
הסדר עם התאחדות בעלי המלאכה שהם יקבלו על אחריותם הלוואה

מר ספיר:

ועדת הכספים - 7.3.54 - 5 - א.ס.
התקציב ליובל 1954/55 - אוסרן ההכנסה (קרנות תמורה
טלוות וגביות)

טבנק - כדי לטלטל פיגורים בטט הכנסה - בבנק מופיע
שהוא נתן הלוואה ועד שיוחזר הכסף אנו הפקדנו פקדון
בבנק. רוב הכסף מהסכום של 38 מיליון ל"י הוא כסף של
תקציב הפיתוח.

כפי שאמרתי אנו מנהלים מו"ט
על גודל ההענקה החדשה בטנה הנגסרת ביוני. בהתחלה, כאשר
בסורה העדות בקונגרס האמריקני, הובטח לסנטורים יהודים
טט-135 מיליון דולר טחצית הסכום, 67.5 מיליון דולר,
יוקצב למדינת ישראל. אחרי כן הורידו סכום לפרט, לאור
המאורעות בפרט, והודיעו שבינתיים קובעים למזרח התיכון
סכום של 105 מיליון דולר. המו"ט נמשך כל הזמן ואנו
איננו מסתפקים בסכום שרוצים להקציב לנו.

בינתיים - ואני טוסר זאת
כאילו פורטציה פנימית לוועדה - אישר לנו סטטן שני סכומים
בטזוטניט, בניגוד למה שהוחלט בקונגרס, פעם אחת 9 מיליון
דולר ופעם שניה 8 מיליון דולר. נוסף על כך קבלנו עוד
הקלה - אנו היינו צריכים לטלטל כל טנה 11 מיליון דולר
לבנק אקספורט-אימפורט, כלומר, 33 מיליון דולר בטטן השנים
1954, 1955 ו-1956; אנו טענו שעלינו להסדיר תחילה את
חובותינו לטועדיות קצרים והוסכם ט-33 מיליון דולר אלה
אנו נטלם בצורה זו: פרט לרביית נטלם רק 5 מיליון דולר
בטטן 3 שנים - מיליון אחד הטנה, 2 מיליון בטנה הבאה
ועוד 2 מיליון בטנה שלאחריה - והיתר נטלם החל מטנת
התקציב 1957/58. אני טבקט את הדבר הזה לא לפרטם.

ט. בז'רנו: האם הם טורידים 33 מיליונים
אלה טההענקה?

ט. טפיר: לא.

בינתיים קבעו לנו הענקה של
39 מיליון דולר. היה כאן סגנו של סטטן עם היועץ שלו,
ניהלנו אתם שיחות - אחת עם העובדים הטטפלים בדבר וטניה
ביום לבין הטט. אנו עוטדים על תביעתנו טההענקה תהיה
בגבולות של 65 - 60 מיליון דולר. טכיוון שאיננו יכולים
להוכיח על פי תקציב טטבע חוץ טחסר לנו טכום זה, אנו
בקטנו 10 מיליון דולר בטביל חוטרי-גלם לצרכי אקספורט,
בקטנו גם, טבחינה בטחוניית, שיהיו לנו טטוקים של טזון
ל-4 חדטים בה בטעה טהטטוקים הנוכחיים טטפיקים לחדטיים
וחצי.

אין כל יטור לחשוב טנקבל יותר
ט-52.5 מיליון דולר, וטכום זה טתחלק ל-39 מיליון דולר
לפי טטוצע של 1.400 הדולר - אנו טטלטיח טזון לפי לירה
אחת, דלק לפי לירה אחת, טצרכים אחרים לפי 1.800 ל"י,
אני עוטה חטבון של טטוצע - אטט יחד עם 13 מיליון דולר
לפי טער של 1.800 ל"י נותנים את הטכום של קרן התמורה -
80 מיליון ל"י. בטכיום - טהענקה ג' אוטרו 39 מיליון
דולר וטזה קבלנו בטזוטנים כ-17 מיליון דולר.

אעבור לטעיף הטליטי - טלוה
העטטאות. בעטרת החדטים של טנת התקציב 1953/54 הכנים
לנו טלווה העטטאות הכנסת נטו של 23 מיליון דולר, ברוטו
בין 29 ל-30 מיליון דולר. בטנה טעברה הקצבנו לצרכי

ועדת הכספים - 7.3.54
התקציב לשנת 1954/55 - אוטדן ההכנסה (קרנות תטורה,
מס. - 6 - מלוות וגביות)

הוצאות 8 - 7 מיליון דולר וזני מניח שהם יוצאו
את כל 8 המיליון. מהראשון ביולי אנו מחשבים
את קרן התטורה לפי שער של 1.300 הדולר ומהראשון
באפריל נרשום לפי שער של 1.800 ל"י הדולר. בטנה הבאה
הנטו יהיה 25 מיליון דולר או 31 מיליון דולר
ברוטו, וזה מגדיל את הרבית מ-3.5% ל-5.5%. מכום
זה מתבטא ב-45 מיליון ל"י לפי שער של 1.800 ל"י.
עד הראשון לסברואר נכנס ברוטו מכום של 138,146,000
דולר, טזה העבירו לנו 111,000,000 דולר. הכוונה
היא להכנסה הכוללת טה-1.6.51 עד 1.2.54. לפי הטערת
מנהלי הטלווה יכנסו הטנה 36 מיליון דולר, וזוהו
מכום לא קטן.

ביום העצמאות בדעתם
להתחיל בסריה החדשה אשר תקרא "מלווה הפיתוח",
וההערכה של 25 מיליון נטו מבוססת על התחלת הפעולה
של האמפיסיה החדשה, אשר יכריזו עליה ב-26 למרס
בועידה ברוסינגטון, וביום העצמאות יתחילו בפעולה.

אשר לכקדמה; אנו מניח
סמהתקציב של הטנה שעברה יוצאו על חשבון תקציב הפיתוח
של 172 מיליון ל"י 150 מיליון ל"י, כלומר 22 מיליון
ל"י ישארו להוצאה בעד 9 החודשים הבאים, על פי חוק
התקציב, וזה כולל גם צד ההכנסה וגם צד ההוצאה.
אנו משער שעל חשבון זה נגבה עד אפריל 8 מיליון ל"י,
יתר המכום, 7 מיליון ל"י, ייגבה בטנה הבאה החל
באפריל, וזה משמש ככיסוי של עודפי התקציב.

אשר לסעיף בנוגע להכנסות-
טרטות הפיתוח: כל המכום של 10,000,000 ל"י הוא ראלי,
היה בהכנסה. האוטדן של 6 מיליון ל"י לטנה הבאה, כולל
תקציב הטרטות הפיתוח של טנה זו. ושל הטנה הבאה. 6 מיליונים
אלה כוללים כ-4 מיליון ל"י טקק"ל אשר נמסרו לטוכנות על
יד קהק"ל והטוכנות השתמטה בהם לתמיכות. ענין זה בודאי
יובא לוועדת הכספים, לאחר שבגטור את החשבונות בין
קהק"ל, הטוכנות והממשלה.

אשר לגביות, חשבון הגביות
מבוסס על כספים שאנו צריכים לקבל מגביות. אנו גבינו
עד סוף ינואר 15,121,000 ל"י.

(קורא את טעיפי הגביה הטונים)

נשארו פיגורים של הטרטות
המקומיות, על פי הסדר שבעטה הן משלמות רק מחצית המכום.
הטנה יכנס מכום של 36 מיליון ל"י והוא אינו מטפיק
לכיסוי החוב שיט לנו לשלם בטנה זו, מפני שממשלת ישראל -
ואינו רוצה להיכנס לבעיית ההאטדה - חייבת כ-300
מיליון דולר, בהתאם לטה שפורסם לראשון בינואר, 300
מיליון דולר אלה בחלסם הגדול הם לפי שער א", בחלקה לפי
שער ב' ובחלקה לפי שער ג'. אנו צריכים לשלם עכטיו חובות
אלה לפי שער של 1.800 ל"י, ויש המרס בין מכום הגביה
סיכנס לבין המכום שיט לשלם. כספים נמסרו לצרכי בטחון

חלק להלוואות לת יטבות ולמעטיה, חלק לשיכון עולים וכו'.

אטר לטלוות פנימיים;
אוטורים שהביטוח הלאומי ינהל חשבון סגור בעצמו, לא על ידי האוצר, ויכניס כ-20 מיליון ל"י לאחר ניכוי התשלומים שיגיעו לעובדים. בדעת האוצר לבוא לידי הסכם עם הנהלת הביטוח הלאומי ולקבל הלוואה של 15 מיליון ל"י בתנאים שיוטכס עליהם בין הצדדים. יש להניח שהתנאים יכללו תנאי בנוגע לערך הכסף, וזוהו תנאי צריך להיות מצד שני הצדדים, לא רק מצד מקבל ההלוואה אלא גם מצד הנותן.

יש דיון בוועדת השרים על טבטחים, לא האוצר פנה למבטחים כי אם הנהלת טבטחים פנתה אלינו, כי הם מעוניינים להבטיח את הכסף בתנאים יותר טובים מאשר עד עתה. הם פנו לאוצר והודיעו שבתנאים מסויימים טוכנים לתת חלק טכספס לאוצר - טרובר על סכום של 8 - 7 מיליון ל"י. התנאים טרם נקבעו, אך יש להניח שההלוואה תהיה לתקופה שבין 12 - 5 שנים, תנאי הבטחת ערך הכסף, אנו חושב לפי האינדקס, ואנו סניחים שנוכל לגייס בצורה כזו הלוואות פנימיות. יש לזה ערך דיטאינפלטור, כי אם האוצר לא יקבל את הכסף, קרנות הביטוח יחלקו אותו כהלוואות לעובדים אשר לא תמיד טטמטיים בו למטרות קונטרוקטיביות, בה בטעה שאם האוצר יקבל אותו הוא לא יבוזבז.

אטר לשאלת דת"כ ציזלינג,
טדוע לא טופיעיה טטרי טקרקעין, אנו טוכן לברר זאת.
טה שנוגע לטלוות זהב, לא טטעתי כלום על כך.

היו"ר י. גורלי: יש לי שאלה נוספת:
ההכנסות טקרנות התסורה,
טלוות וגביות טטכמות בטכום של 260 מיליון ל"י, ובהו צמות יש 4 טעיפיים - 168 מיליון תקציב הפיתוח, 41 מיליון טסלווי חובות, 26 מיליון הענקות להוזלת טצרכים ו-25 מיליון דמי טחזור לפעולות טיטון. טטבר שטני הטכומים הראטונים, 168 מיליון ו-41 מיליון, הם באטת טכומים שיש לראותם בגדר השקעה נפיתוח. לא כן בנוגע לטני הטכומים האחרים, הטטכמיה ב-51 מיליון ל"י, שהיינו כולנו טאוטרים לו יכולנו לכלול אותם בתקציב הרגיל.

(ב) באחד הטטטכים שהונח על שולחן הכנסת ניתן פרוט של חובות בטטבע זר - טהו הטכום הכולל, טיצד הוא טתחלק לפי שנים אולם יש למדינה עוד חובות, טלוות פנימיים, וגני שוטל האם נוכל לקבל פירוט גם של החובות האחרים וטלוקתם טכוינת העוטס.

א. ציזלינג: אנו אוטר שלטכום הזה שאינו נועד למטרות פיתוח יש להוטיף 25 מיליון ל"י של הפרטי הקורס. נוטף לזה צריך להוטיף גם את 7 מיליון הל"י טחטמת היבוא.

טר טפיר: החשבון הוא 75 מיליון ל"י וטזה צריך להוריד 7 מיליון ל"י טחטמת היבוא, שלדעתי זהו כטף שנועד לפיתוח, כטו שקרן התסורה של ההעבקה טיועדת לפיתוח, כי בטקרה זה אנו מקבלים כטף למזון.

גבו סקוויס שנוכל

לחסוך 6 - 7 מיליון ל"י בעקבות הורדת דמת הסחירים
העולמיים, אבל זה קצת טרוסק, מפני שבינתים הסחירים
של כמה מצרכים עלו, מחיר הטוטר עלה ב-6 דולר השונה,
מ-100 דולר ל-106 דולר, מחיר הקפה עלה ב-30%, וגם
הסחירים של עוד מספר מצרכים עלו. יש להוסיף על זה עוד
10 מיליון ל"י, בעקבות ייבוי סחירים, על ידי כך מסנם
יעלה האנדקס, אבל זה כלול ב-22 הנקודות מדיבר עליהן
שר האוצר בכנסת. יתר ה-51 מיליון ל"י מורכבים משני
סכומים - 26 מיליון ל"י, הסכום הרשום כאן, ועוד 25 מיליון
של כספי המכונות. גם מהסכום של מעיף, דמי מחזור
חלק יוצא לכיסוי הטובסידיות של השנה שעברה.

100 מיליון הל"י שחורים

לבו מהלקים לשני סכומים - 50 מיליון ל"י גרעון
הטובסידיות של שנת התקציב עד הרצון לינואר 50-
מיליון ל"י - דמי מחזור. ובמסגרת המעיף זה צריך היה
להוסיף את המלים "לכיסוי גרעונות וכו'". על חשבון
הגרעון של 100 מיליון ל"י הכנסנו בתקציב 51 מיליון,
אבל חלק מסכום זה יש לרמות כהוצאה שמינה שייכת לשנת
התקציב הבאה, מפני שזהו גרעון של השנה השוטפת.

260 מיליון הל"י של

היו"ר י. גורני:

תילום חובות והוצאות
מיוודות" כוללים את ה-51 מיליון ל"י של "הענקות
להוזלת מצרכים היוניים" ו"דמי מחזור למעולות סמון";
במצב מיפא שהמידע של 25 מיליון ל"י של הפרשי השער
מהטובסידיות הם מחוץ למסגרת הכוללת של התקציב; למה מטמט
סכום זה?

לכיסוי חלקי של הטובסידיה
של השנה הקודמת פלוס דמי

מר ספיר:

מחזור.

מיבוי מבין את הגרעון

ש. בא'רנו:

של 50 מיליון ל"י של דמי
המחזור. זהו כעין גרעון בחשבון הממשלה עבור העבר,
כמיליון היא קיבלה הלוואות מסקורות נחרים; הלא המלמי
הזה קנינו עם כספים שקיבלנו בעיקר מהמענק, או מהשילומים,
וכיצד נוצר הגרעון מאחר שסחזיקים את הסחורות בטלמי?
במי מתבטט גרעון זה, למי גבו חייבים אותו?

(קודם חשבון "עודף ההוצאה
על ההכנסה לסוף דצמבר 1954")

מר ספיר:

כפי שאתם רואים מחשבון זה
ישנם 100 מיליון ל"י שאין להם כיסוי. הניסוח למה לא פרסמו
חשבון זה הוא, המימוש הבלתי לגלי ב-27 מיליון מיליון מיליון
התמורה.

א. צילינג:

האם בכון שהגרעון הממשי,
בטובן זה של שימוש בכספים,
שנועדו לפיתוח, למטרות נחרות - אולי מסכים גם לא להסתמש
במלה גרעון - מהווים 100 מיליון ל"י אלה?

ועדת הכספים - 7.3.54 - 9 - אט.
התקציב לשנת 1954/55 - אומדן ההכנסה (קרנות תמורה,
טלוות וגביות)

טר ספיר:
החשבון של סרן החליפין
עדיין לא נגטר, אנו עוד
נגבה. גם לא טוצדק לרצות לכסות בבת אחת את הגרעון
של 3 שנים. אנו טאטינים שהסכום של 50 מיליון ל"י
יקטן על ידי הסכומים שנגבה על חשבון הפרשים.

אטר לחובות הפנימיים,
הם טתהווים טשני סכומים - הסכום הטומיע בתקציב פלוס
טטרי אוצר וטטרי טקרקעין.

י. בדר:
ופלוס טלוות חובה וכל יתר
הטלוות הפנימיים.

טר ספיר:
נכון.

י. בדר:
ברצוני לשאול היכן בתקציב
זה טופיע חלקו של תקציב הבטחון?

טר ספיר:
(טוסר פרטים על הטטגרת
הכללית של תקציב הבטחון)

י. בדר:
אני טבקש לא לסכם את הדיון
בתקציב ההכנסות טרט נשטע
את שר הבטחון. אפילו אינני טוצא לבחוף לבטק את הצעת.

הינ"ר י. גורי:
אנו יכולים לדחות את ההצעה
ליום ג', אבל אינני בטוח
אם אנו צריכים לקטור את ההצעות הללו בהרצאתו של שר
הבטחון. היום התקטרו אתי טטטוד הבטחון והודיעו לי
שתקציב הבטחון לפרטיו יוגש בטוף השבוע הבא; מטיוגש,
נכנס ישיבה טשותפת של ועדת הכספים וועדת החוף והבטחון
כדי לשטוע את הרצאתו של שר הבטחון.

אין אנו יכולים לעבור ולדון
בתקציב ההוצאה כל עוד לא טיכטנו באומדן ההכנסה. יתכן
שנוכל להעביר טטעיפים אחרים לתקציב הבטחון, אבל לא
נראה לי שנוכל להגדיל את ההכנסות, לכן אין לדחיה זו
תכלית.

י. בדר:
קייטת טטשלה, קייטת כנסת,
ישנן הצבעות בכנסת, אבל אם
קורה בכנסת טשהו שלא כטורה, אטנם יש רוב אך העם יודע
טה שנוגע לתקציב הבטחון, יש לזה ארפי אחר לגטרי.
לפי החוק 15 חברי ועדת הכספים יחד עם 16 חברי ועדת החוף
והבטחון אחרתים על תקציב הבטחון, אנשים אלה אחרתים
נפיי העם כולו על כך שתקציב הבטחון יטטיק.

הינ"ר י. גורי:
אנו נגיש את התקציב בשבוע
האחרון של חדש טרט, עד אז
נעבור על טעיפי ההוצאה. בטטגרת הבירורים האלה אתה
יכול להציע להגדיל את ההכנסות.

י. בדר:
אני שוסר לי זכות לחזור
על אומדן ההכנסות.

ועדת הכספים - 7.3.54.
התקציב לשנת 1954/55 - מוסדן האכנסה (מסי עקיפין) מס.

היו"ר י. גורני:
הרבה על שולחן הכנסת חוק מס. מסוייג ומט מותרות (תיקון), אבל איננו חושב שיש צרכים לשלב את הדיון שלנו בתקציב בדיון בחוק. על החוק תהיה קריאה ראשונה, יועבר לוועדה ותהיה קריאה שנייה ושלישית, אבל אם יש שאלות כלליות בקווים רחבים, לא בפרטי הדברים, יוכלו חברי הוועדה להציגן.

י. גורני:
בזמנו הטעם בדרך היה כזה, שכל תעשין ויבואן יכול היה לטכור את הסחורה בטרם נוכרה או בטרם הובאה. יכול היה לקבל את כל המס, או חלק ביכר מסו, או נוצרה השיטה שעל התעשין והיבואן לשלם במקום, לשלם בערך באותו זמן כאשר הוא טוכר.

מהו הטעם כיוצא? - היו מצלי מבשים מ-3 ענפים ומיפרו לי כיצד עומדים הדברים היום. כאשר אתה מקבל סחורה, אתה טוכר לחכות 60 - 30 יום, אחרי זמן מה אתה מקבל שטר בלי בול, פירוש הדבר צ"ק ל-3 חדשים נוספים, פירוש הדבר אשראי שכל אחד טוכר לתת למשך תקופה של 5 - 3 חדשים. לעומת זאת הוא טוכר במשך חודש ימים לשלם את מס המותרות. ז"א. שאחרי צמצום האשראי, אחרי הפחתת הון החוזר על ידי העלאת מחירים ושערים, היצרן או היבואן, אבל קודם-כל היצרן, טוכר לתת למוצר אשראי, לתקופה של 4 - 3 חדשים בצורת מס מותרות. דומני שלכך לא נתכוונו בעת חקיקת החוק, לזה לא יכול להתכוון שום מחוקק.

מס מותרות ומס מסוייג
מוטלים על הצרכן, לפי החוק; לעומת זאת אם טישהו משלם במקרה את הסכום במיחזור של מספר ימים, מכך ומיד קובצים אותו. אין מחסירים בשום מקום את הגביה עד כדי כך כפי שזה נהוג בגביית מס מותרות ומס מסוייג. אין אבי טוען נגד גביה סטודרת, אבל הטעם הנוכחי שיטת גביה זו פגומה בעיני.

מר גורני:
אנו התרכנו את הטועד מחודש וחצי לחדשים. במסדע זה יוצא 6 שבועות. טכל מקום התשלום אינו באודש הסכירה, כי אם חודש לאחריה. נכון שבזמן האחרון, בצרט מצד שני ענפים, היו תביעות להגדיל את התקופה, אבל זה יהיה כמעט בלתי אפשרי לדון לחוד על חשבוננו שת כל יצרן ויצרן, לדמות מתי הוא טוכר במזוטניה ומתי לא. לדעתי אין זו שיטה שהמדטיניסטרציה יכולה לבצע, כי אז הפקיד בעצמו יצטרך להחליט מתי לגבות את הכספים. לפי דעתי צריך להיות תאריך קובע, ואפילו טוכר להאריך את התקופה במסגרת כללית תחת לעשות סידורים עם כל הייב.

אשר לאותם המקרים שהיצרנים החייבים באותם ענפים אינם יכולים לשלם, אנו הצענו לסקציה של התאחדות בעלי התעשייה לתת לנב ערבויות. כי אם נדחה את הגביה ל-6 חדשים, הסכומים מצטברים ואי אפשר לגבות את הכסף. חייבים לנו חצי טיליון ל"י טאותה תקופה שהיתה תקופה טובה, לטרות זאת אי אפשר לגבות כספים אלה. אם בטעם הנוכחי ניתן קרדיטים כה ארוכים, אין שום בטחון שנוכל לגבות את הכסף.

ועדת הכספים - 7.3.54.
התקציב לשנת 1954/55 - מוסדן ההכנסה (מטי עקיפין,
המסך)

ש. בורגוב:
אני מסכים ששלושנות מט מותרות
מינם יכולים לדון בכל חובו
וחשבון לחוד; אבל יחד עם זה אין להתעלם שהבעיה קיימת,
ובדומה לי ספקותי היחידים היום - למאז הסדר לאותם ענפים
שהבעיה היא קשה, לקבוע שהמלונות ייעשה בתוספת יותר מרוכה
ממשרד זה של היום. אם לשם כך יש צורך במסחורות - ייעשו
סדרים למסחורות, אבל מינוי חושב שיש בזה סיכון של עצם
הגביה, צריכה לבוא הצעה קונקרטית מאד שלשלושנות המס, שבמספרים
אלה במסופע ישולמו לאחר הגביה, ולא יהיה זה סיכון על
היצרן למט מותרות.

ח. מריאב:
בין התקופה של 9 חדשים, שתבעו
היצרנים, לבין התקופה הניתנת
כיום, 6 שבועות, אפשר למצוא מודוס. אין אני מציע
בירור חשבונות באופן מינדיבידואלי, אלא הארכת התקופה,
למשלה ל-6 חדשים.

מר גפני:
ישנם טוגי יצור שגם היום
התוצרת שלהם נמכרת במזוטנים.
המצעה שלנו היתה לדון בכל ענף באופן נפרד ולא באופן
כללי. בענף הטקסטיל, לטרות שהמטב גרוע, עוד לא הגיעו
למצב שמוכרים בתשלומים, מה בשעה שהמטב בענף יצור-כלי-
חשמל הוא יותר גרוע במשרד מוכרים בתשלומים. אנו רוצים
לבדוק את המצב בכל ענף וענף, ובענף שאין מכירה ואנו
מעוניינים שהייצור יימשך, לענפים אלה אנו מציעים הארכת
מועד תשלום המס, בתנאי שהענף, או התאחדות בעלי התעשייה,
יתן בטחונות.

ש. בורגוב:
כלום דורשים שבית-חרושת אחד
יהיה אחראי על בית-חרושת שני?
כיצד הענף יכול לתת בטחונות? אם כל מפעל ומפעל יתן
בטחונות, זאת אני מבין, אבל אין מפעל אחד יכול להיות
אחראי על מפעל שני.

ד"ר סנדלסון:
ישנה תופעה חדשה שבמספר
מאומצם של ענפי תעשייה המכירה
כעת היא על בסיס של קרדיט. אותם הענפים שקיבלו במשך
4 שנים ספרעות ל-12 חדשים, והמנושים עמדו בתור לקבל
רדיו, היום הם מוכרים לטכור בתשלומים, ודרך-אגב,
מוכרים שהסיכון הוא קטן מאד, עד עכשיו הם קיבלו
את התשלומים הסדר. לטרות שהאוצר במשך 4 שנים
היה בנק, כמה סטודים, משרד המימון ומשרד הרישוי
למשל, יש להם פיגורים מהשנים הקודמות, ואני קצת
מפקפק על גביית סכומים אלה.

היום המצב הוא כזה שאנו
מעוניינים כי מפעלים אלה ימשיכו בעבודה גלי הפרעות,
וזוהי הסיבה שהביאה אותנו להיוועד עם כל ענף וענף
על מנת להגיע לידי הסכם. כלי-בית, כלי-חשמל ומוצרים
קוטטטיים - אלה היו שלשת הענפים שביקשו הארכת המועד.
אני חושב, שכצעד ראשון מר גפני יציע להאריך את
התקופה לחדשים במקום חדש, וצריך לאפשר מבחינת החוק
לעשות זאת, כי כיום סמכות זאת מוגבלת לגבי מוכרים
רשומים.

בהזדמנות זאת אני רוצה לעורר
שאלה, שהיינו רוצים לגביה הדרכת הועדה: אני כבר סרת
שיש כל מיני פניות לנוצר, שהנהלת המכס והגלוי תכריז
על חנינה לגבי סחורות שהסתירות לנו שולם, סחורות
שהובאו טעולים וכיוצא באלה. השאלה היא - אם אנו עומדים
בנידון פנימי - אם רצוי ואם מותר לנוצר להודיע על
חודש יל חנינה, הכוונה היא לחנינה שהקנסות ולא מהמס,
חנינה לענפים מסויימים - תכשיטים, שעונים, טקסטיל ועוד.
הנסיון שנעשה בקשר למקלטי רדיו בזמנו, הנסיון הזה
הצליח: באו פתאום 7 אלפים איש והודיעו שחזיקים טקלט
בלי רישיון. מבחינה פיסקלית הנסיון הזה היה מעורר מאוד,
מבחינה טורית אין לנו רצון לעשות זאת.

א. ציולינג:
אני מבקש לדעת מהו סכום
החובות, בהתאם לשערים,
שחייבים היום על חשבון מס סחורות ומס סטוייג?

(ב) כיצד אפשר לפר שיתות
הפיקוח? נדמה לי ששית הדבקות הכולים טמאשות כל מיני
קוטבוציות, טמאשות הברחה. יש וטבריהים כמסר הקונה
והטוכר יודעים, יש וטבריהים כמסר הקונה וטוך
כדי זה יורד הכול. האם אין אפשרות טכנית, שעצם טציות
החפץ ללא סימן שהוא תהיה עבירה? האם אין סיטה יותר
יעילה?

(ג) אני רוצה לדעת על מה
כוונתכם להראיב את מס הסטוייג.

ח. אריאב:
(א) היות ולפי החוק החדש
המס ייקרא מס קניות, יתכן
ויש צורך לתקן בהתאם לכך את הצעת התקציב.

(ב) מס הסחורות גדל ב-5.5.
טיליון ל"י לגבי המוסדן, אם כי זה טעות לגבי הגביה
הטעמית; אני רוצה לדעת מהו היסוד למוסדן זה?

ד"ר טנדלסון:
בהצעת התקציב מוסדן ההכנסה
בונים לפי סטטוס קוו; לעת
עתה יש לנו מס סחורות ומס סטוייג, ואנו רושטים
בסטטוס קוו של שני המסים האלה 20 טיליון ל"י בטקום
16.5 טיליון הכנסה טעמית של הטובה השוטפת. חו"כ אריאב
שואל על מה טבוטס מוסדן על ההכנסות. ראשית כל,
הכוונה אינה להרחיב את הסגרת של מס הסטוייג, על
כל פנים לא בצורה ניכרת. עד היום יש על 92 טצרכים
מס סטוייג. התקווה שלנו היא שעם ביטול הפיקוח על
הרבה טצרכים פחות חיוניים - טקסטיל, ריהוט, כלי-
בית - הגביה תוכל להיות יותר יעילה. הקושי היה בזה
סאמרו כי הסחורה היא "לכל" והיה קשה לקבוע. הגענו
לטצב האבטורדי, בתקופה טטוייטת, שיצרנים וטוחרים
הציעו לסחלקת מס סחורות שהם טוכניו לשלם את המס
בתנאי שלא נודיע לפיקוח.

ועדת הכספים - 7.3.54
התקציב לזנת 1954/55 - אורטון ההכנסה (טטי עקיפין, א.ס.
המטך)

יתכן שהאורטון הוא קצת
אופטימי, במה שמכירה תהפועט בבת-אחת, מה שלעת עתה
לא ברור.

בני החוקים ישארו כפי שהם
כיום, עם הבדל אחד שהם יקבלו שם משותף, מס קניה, אבל
כל ההגבלות תשמרנה ואף יש דבר המרחיק לכת בהשוואה
עם המצב הקיים - היום גם סר האוצר סכריז על סצרך
מסויים כמצרך לצורך מס מותרות, ועדת הכספים והכנסת
מינם מריכיה לומר זאת, בעוד שלי י הצעת החוק הכנסת
תוכל לבטל כל צו על סצרך כלשהו עם השיעור הוא למעלה
מן המכסימום של מס המסוייג.

אבל מה שחשוב יותר הוא,
שזהו מקור שני להגדלת ההכנסות, במיד החוק יתן מסכריות
יותר רחבת לגביית המס באופן אמיתי.

סר גפני:
אשר לשאלת חה"כ ציזלינג בדבר
החובות, האורטון הוא בערך
כ-300 מלף ל"י פיגורים.

ענין הסיכון: בתחילה השיטה
היתה מסירת בולים לקונה, שיטה לא נוחה. אחרי כן
עברנו לשיטה של בולי-העתק, הבול נדבק על המצרך באופן
שמי אפשר להסירו בשלמותו, הוא נדבק בצורה סופית.
על כל בול יש מספר סידורי, והיצרן מסר דו"ח חודשי
המכיל פרטים על מספרי הבולים שהוא השתמש בהם וציון
המצרכים שעליהם השתמש. נוסף על זה אנו עורכים בדיקות,
ומני טוכן להמציא דו"ח שהגילויים שנעשו, ולדאבוננו
הם די רבים.

א. סטרופ:
הפרקטיקה היא כזו שסוחר
מציע לך סחורה בלי מס מותרות.

סר גפני:
כסובן שיש מספר מבריהים,
אולם הרוב המכריע שלם.

א. סטרופ:
האם לא יותר כדאי להטיל את
המס על חומר הגלם?

סר גפני:
מינוי מתנגד לערוך ויכוח
פרינציפיוני בשאלה זו, אבל
אין טנה יכול לדעת מה ייוצר מהחומר הגלם.

על טקלטי הרדיו, בכל אפרט
חרוט מספר הבול על חלקאניסי, כך שמי אפשר להסירו. על
שעוניה יש פלוטבות. בכל הענינים יש שיפור מבחינת הסיכון
ובאותם מקרים שמבריהים, בסופו של דבר אנו מגלים את
רוב ההברחות, אבל גם אנו מגיעים לבית-משפט, המסקנות
המתקבלות שם מעודדות את ההברחה.

הישיבה נועלה בשעה 19.00.